

Szakadó esőben navigál
telefonon keresztül.

Pontosabban: csak a címet
ismételgeti. Én meg sorolom,
mit látok. Bátyafal, trafik,
zöldséges, szabadtéri mozi. Azt
mondja: nem is sejti, hol
járhatok, még idegen a
környéken. Nemrég költözött,
kérdeszek meg valakit, hátha
tud segíteni. Három perccel
később ott állok az ajtaja előtt.
„Amióta itt lakom, ugyanazt az
utat járom – magyarázkodik. –
A háztól a színházig
nyílegyenesen. Még a
mellékutcákat sem ismerem.”
Molnár Xénia a Losonc melletti
Ragyolcra került Komáromba.
Színésznő. Magyar színpadon
és szlovák filmekben. Energiája
elsöprő, nevetése lehengerlő,
sírása szívszaggató.

* Erő, lendület, szenvedély. Három szóval így jellemezném. A tanárai Pozsonyban, a színművészeti főiskolán vajon milyennek láthatták?

Mint mások. Harcos amazonnak, aki megy előre megállíthatatlanul, át minden akadályon. Van egy mondatom Az ördög nem alszikban a színpadon. »Olyan férfi még nem született, akitől megijedtem volna.« Ezt az életben ki nem mondanám. Nem lenne igaz. Félek a férfiatól. Elég rosszak a tapasztalataim.

* Ennyire rossz emberismerő?

Majdnem bárkinek hajlandó vagyok bedőlni. Naivság, hiszekenység ez a részemről. Elmúltam harminc, és mégis! Elég két jó szó, máris azt képzelem: ő a nagy ő. Megadom magam. Nem fizikailag – lelkiileg. Ha kedvesnek talállok valakit, képes vagyok az egész életemet ráönteni. Szeretni és szeretve lenni. Ez a legfontosabb, nem? A főiskoláról csak annyit: Zuzana Kronerová volt az osztályfőnököm. Remek színésznő, kedvelem, ahogy játszik. Nagyon szeretett bennünket, ma is tudja, hol tartunk a pályán, de mindazt, amit a szakmáról négy év alatt megtanulhattam, azt Peter Mankovecký óráin tanultam meg. Mint osztály kaptunk tőle hideget-meleget. Nekem személyesen még sincs semmiféle negatív élményem vele kapcsolatosan. Tegező viszonyban volt mindannyiunkkal, de az órákon nem volt bratyizás. Ott teljesíteni kellett. Sok mindent megéltünk az alatt a négy év alatt, most mégis azt mondom: szeretném még jobban megismerni magam. Nagyon sok mindent bánok, amit nem tettem meg, de már nem akarok agyalni visszafordíthatatlan dolgokon. Legfeljebb eljátszom a gondolattal, hogy mi lenne, ha visszamennék bizonyos helyzetekbe, és korrigálnék. Például kimutatnám, mit érzek. Mert azt még most sem merem. A színpadon igen, ott nem okoz gondot. Magánemberként igen.

* Volna kinek?

Nagyon leszűkült a kör. Óvoda, színház, haza! Esélyem sincs új emberekkel megismerkedni, és elég zárkózott is vagyok, ami nem jó. Nagyon sokat töprengek mostanában azon, hogy jó helyen vagyok-e, hiszen sok mindent elveszítettem a színészet miatt, ami fontos volt a magánéletemben. Én ugyanis családcentrikus ember vagyok. A mai napig fájdalmas számomra, hogy a szüleim elváltak. Szerencsére jó viszonyban maradtak, de nincsenek együtt. Én ezt még felnőtt fejjel sem tudtam feldolgozni. A szeretettől az odafigyelésen át az anyagi támogatásig sok mindent kaptam tőlük. Ha otthon vagyok, Ragyolcon, anyukámnál jövünk össze, beszélgetünk, aztán fájó szívvel tudomásul kell vennem, hogy apukám elmegy. Nem erről álmodoztam a rózsaszín kis szobámban. Széthullott az első családom, aztán a másik is, az enyém. Itt vagyok egy kisvárosban, és néha úgy érzem, a lelkem egy hordó, amelyből ömlik ki a víz, de feltöltődni nem tud. Eddigi életem legnehezebb korszakát élem, amióta elváltam. Egy ideig ott laktam még a hetényi házban, aztán a volt férjem ment oda, én pedig Komáromba költöztem. Hetényben fizikai képtelenség volt megszervezni az életem. Ott volt a kert, tologattam a palát a tetőn, bolondult a kazán, jött föl a víz, elromlott a bojler, hol ez, hol az volt, és még a kisgyerek is... ezt az állapotot nem lehetett sokáig tartani.

* Itt most nincs kert, nem jön föl a víz...

...csak eldugul a kád, leesik a karnis, festeni kell, dolgokat karbantartani. De van egy kollégám, lelki jó barátom, Mocos Attila, az ő segítségével tudtam ezt a kétszobás lakást rendbe hozni. Ő az, aki azonnal ugrik, jön, segít. A szüleim kétszáz kilométerre vannak tőlem, a volt anyósoméék Kassán laknak, én meg itt vagyok teljesen egyedül. Illetve Adorjással, a fiammal. Zoli, a volt férjem is segít, ha tud, de neki is megvan a saját élete. Hova tegyem a gyereket, ha este játszom? Ez kardinális kérdés. Adorján hatéves, szeptemberben megy iskolába. Erős támaszom Mónika, fiam legjobb ovis barátjának az édesanyja, és Katika a színház büféjében. Viszem a rajzlapokat, a laptopot,

hogya a fiam rajzolni tudjon, vagy mesét nézhessen, amíg az anyja színpadon van. De ez így nem jó. Érzem, hogy nem jó. Még akkor sem, ha ő nagyon szeret ott lenni.

* Sárbogárdi Jolán, az ibusári vasútállomás jegypénztárosa is, akit olyan nagy sikerrel játszott a Jókai Színházban, több öröme, nagyobb boldogságra vágyik.

Két és fél órát töltöttem a színpadon, de a mai napig mindent tudok a darabból. Spiró György színműve, a Prah, amelyet Mokos Attilával játszunk, is ilyen. Azt is nagyon-nagyon szeretem, de az Ibusár a szívem csücske.

* Hálás lehet érte Parti Nagy Lajosnak. A testére, a lelkére, a habitusára írta.

Meg is súgta, miután megnézte az előadást, hogy: »Én ezt magának írtam.« Nagy élmény volt. Závada Pállal jött el a nyilvános főpróbára. Hét előtt tíz perccel tudtam meg, hogy itt vannak. Olyan gyomorgörcs jött rám az öltözőben, mint még soha. Azt hittem, vége, minden szót elfelejték. Álltam a mosdó fölött, hogy na, most akkor mi lesz?

Negyvenhétszer ment a darab, és csak azért vették le a műsorról, mert babát vártam. Könnyen tanulok szöveget, még akkor is, ha az nehéz. Rengeteg minden megmarad a fejemben. Nem felejték, és ez nagyon nagy baj. Ami viszont segít: 1988. január elsejétől naplót írok. Egy hatalmas dobozban minden napom megvan. Szeretnék csak a szépre emlékezni, de nem tudok. Mondják, hogy ami nem öl meg, az megerősít. Néha négykézláb csúszom, olyan erős vagyok. Vannak napok, amikor itt ülök a konyhaasztal mellett, és azt mondom: nincs tovább, nem bírom, nem megy, és kiderül, hogy van tovább, bírom, és még mindig megy. Szendike felsegíti Xéniát.

* Ő ki? Az őrzőangyala?

Szendike is én vagyok. Az anyukám hív így. Fontos, hogy ki mellett vagyok, ki a társam. Két énem közül Xénia a keményebb, de ő sem domina. Nem szoktam térdre kényszeríteni a férfiakat, nem ilyen vagyok, legfeljebb ilyen figurákat játszom.

* Két filmjében, a Barackligetben és a Világszámban pompás humora és önironiája mellett vérmességét is megcsillantathatta.

Mindkét lehetőségnek nagyon örültem, de az utóbbihoz, Koltai Róbert filmjéhez hosszabb út vezetett. Pogány Judit látott Kisvárdán, a határon túli színházak fesztiválján az Ibusárban, ő ajánlott be büfésnőnek a Világszámba. Azt hittem, leszünk vagy ötvenen a meghallgatáson, de csak én voltam egyedül. Eredetileg négy jelenetben szeretett volna látni Robi, ám miután Gáspár Sándort könnyedén legyűrtem az ágyon, nem látta értelmét, hogy tovább »próbálgasson«. Látta, hogy milyen vehemensen vetem bele magam a helyzetbe, és azt mondta: »Ennyi elég is, tiéd a szerep, majd hívunk.« Hozzáteszem: a Barackliget kocsmárosnője is elég nagy étvágyú nőcske. A szerep mellett azonban másvalamit is köszönhetek a Világszámnak. Olyan emberek társaságát élvezhettem, mint Bács Ferenc, Tordy Géza és Jiří Menzel, és ez óriási megtiszteltetés volt számomra. Most két itthoni film bemutatóját várom. Az egyik a Köszönöm, jól, amelyben Mokos Attila testvére vagyok, a másik a Sérült lelkek, szlovák címén Dušičky, ott pedig egy pszichiátriai főnővért játszom. És a színházban sem vagyok kímélő programon. Nemrég mutattuk be Móríc Zsigmond Sári bíróját, amelyben Terkát játszom, aki egyedül neveli hóbortos fiát. Az én gyerekem ép és egészséges, befogadó, sok mindent meg tudok már beszélni vele. Segít teregetni, felporszívózni, pogácsát sütni, álomba simogat, ha nem tudok elaludni, a múltkor már egyedül mosogatott. De én sem vagyok rest. Egyik kezemben a fakanál, keverem-kavarom, főzök, mert a gyerekeknek kell a meleg étel, másik kezemben a példány, tanulom a szöveget, s ha marad időm, még a zoknikat is bevarrom. A legfontosabb azonban, hogy Adorján lelkére is figyelni tudjak. Maximalista vagyok, csak már kezdek türelmetlen lenni. Régen, ha kútba dobtak, már zuhanás közben azon töprengtem, hogyan fogok kimászni. Most csak úgy ücsörgök lent a mélyben, kaparom a falat, és bámulok fölfelé.

* Vagyis látja a fényt.

És mások gondját, a sok tragédiát. Olyankor azt kérdezem magamtól: mi bajom is van tulajdonképpen? Jó lenne hétvégén felugrani egy finom kis húislevesre anyucihoz, aztán apuhoz egy teára. Ez sokat segítene rajtam.

Szerencsére itt van Erzsébet néni, a lelki barátnőm, akihez bármikor felmehetek, akár egy tál levesre is. Hát, ez van! Az élet attól szép, hogy bármilyen megtörténhet, és attól szar, hogy meg is történik. Olvastam azt is, hogy ne állandó lakó, inkább csak látogatói legyünk a múltunknak. Ki vagyok éhezve a szeretetre, ez a teljes igazság. Most kimondom: nem érzem, hogy kerek az életem. Az még odébb van. De ha kell, századszor is újrakezdem.